

Riktlinjer för handläggningen av ekonomiskt bistånd i Stockholms stad

Förslag från socialnämnden

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

1. Riktlinjer för handläggningen av ekonomiskt bistånd i Stockholms stad , bilaga till utlåtandet, godkänns.
2. Riktlinjer för handläggning av ekonomiskt bistånd, dnr 150-2129/2016, upphör därmed att gälla.

Föredragande borgarrådet Alexander Ojanne

Sammanfattning av ärendet

Nuvarande riktlinjer för handläggning av ekonomiskt bistånd fastställdes av kommunfullmäktige den 16 oktober 2017 och behöver uppdateras med anledning av förändringar i lagstiftning, föreskrifter, praxis och nationellt handläggarstöd. En ny inriktning för hur stadens riktlinjer inom socialtjänstområdet ska utformas har tagits fram. Den nya inriktningen innebär att riktlinjerna enbart omfattar sådana delar som kräver beslut av kommunfullmäktige, exempelvis de delar i handläggningen i vilka Stockholms stad gör avsteg från nationella styr- och vägledningsdokument. Det huvudsakliga syftet med riktlinjerna är att säkerställa rättssäkerhet och likställighet i staden. De föreslagna riktlinjerna för handläggningen av ekonomiskt bistånd har omarbetats dels så att innehållet stämmer överens med den nya inriktningen på riktlinjer och dels så innehållet stämmer överens med nya lagstiftning, ny praxis och nya allmänna råd.

Socialnämnden anser att genom att ha renodlat innehållet i riktlinjerna till i huvudsak det specifika som gäller i Stockholms stad förväntas föreslagna riktlinjer utgöra ett tydligare styrdokument för handläggare och chefer. Övrigt stöd till handläggare som inte kräver beslut av kommunfullmäktige, såsom stadsgemensamma rutiner inom ett visst verksamhetsområde eller vägledning i mer praktiskt förfarande i vissa delar av handläggningen samlas företrädesvis i handläggarstöd för respektive verksamhetsområde, som tas fram och förvaltas av socialnämnden.

Beredning

Ärendet har initierats av socialnämnden och remitterats till stadsledningskontoret, arbetsmarknadsnämnden, Bromma stadsdelsnämnd, Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd, Farsta stadsdelsnämnd, Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd, Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd, Järva stadsdelsnämnd, Kungsholmens stadsdelsnämnd, Norra innerstadens stadsdelsnämnd, Skarpnäcks stadsdelsnämnd, Skärholmens stadsdelsnämnd och Södermalms stadsdelsnämnd.

Kungsholmens stadsdelsnämnd har inte inkommit med svar.

Stadsledningskontoret bedömer att de nya riktlinjerna bidrar till en tydligare styrning för berörda medarbetare inom staden genom att de anpassas efter förändringar på nationell nivå samt att de tydliggör vad som specifikt gäller i handläggningen av ekonomiskt bistånd i Stockholms stad.

Arbetsmarknadsnämnden ser positivt på riktlinjerna. Nämnden anser dock att SFI-studier särskilt behöver lyftas in under avsnittet ”4.1 Studerande” och att det behöver tydliggöras att sådana studier är en del av kravet på att stå till arbetsmarknadens förfogande.

Bromma stadsdelsnämnd är överlag positiv till de nya riktlinjerna men gör bland annat medskicket om vikten av att riktlinjer och handläggarstöd hålls uppdaterade.

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd är huvudsakligen positiv men önskar mindre förtydligande i delar av riktlinjerna.

Farsta stadsdelsnämnd är positiv till riktlinjerna men önskar några förtydliganden.

Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd är positiv men har några mindre synpunkter.

Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd ser positivt på att riktlinjerna har anpassats till ny lagstiftning samt renodlats till ett mer övergripande och strategiskt styrdokument för socialsekreterare och chefer.

Järva stadsdelsnämnd är positiv till de nya riktlinjerna men vill särskilt framhålla behovet av att samverka tydligare bör lyftas fram i den nya riktlinjen.

Norra innerstadens stadsdelsnämnd har en synpunkt avseende bedömning av skälig hyra i de föreslagna riktlinjerna.

Skarpnäcks stadsdelsnämnd är positivt till de föreslagna riktlinjerna och ser även positivt på förslaget om ett separat handläggarstöd med stadsgemensamma rutiner och vägledning i mer praktiskt förfarande.

Skärholmens stadsdelsnämnd är positiv men vill betona vikten av samarbete och att de nya riktlinjerna kan komma att medföra ökade kostnader för ekonomiskt bistånd.

Södermalms stadsdelsnämnd är positiv men har några förslag på förtydliganden.

Föredragande borgarrådets synpunkter

Ekonomiskt bistånd är välfärdssystemens yttersta skyddsnät och har till uppgift att tillfälligt träda in vid försörjningsproblem som inte kan avhjälpas på annat sätt. Tack vare detta kan kommuner hjälpa människor som antingen tillfälligt eller långvarigt behöver samhällets stöd.

De föreslagna förändringarna i riktlinjernas utformning samt innehåll motiveras dels av behovet att anpassa riktlinjerna till aktuell lagstiftning, nationell vägledning samt praxis och dels av ett behov av att förenkla och tydliggöra vad som specifikt gäller i handläggningen av ekonomiskt bistånd i Stockholms stad.

Till detta har några förändringar gjorts. I de nya riktlinjerna har det lagts till två inkomsttyper som inte ska räknas som inkomst vid beräkningen av ekonomiskt bistånd i Stockholms stad, habiliteringsersättning och lärlingsersättning. Det har dessutom tillkommit en skrivning i riktlinjerna som möjliggör att vissa andra inkomster kan undantas i det enskilda fallet, om det finns särskilda skäl. Med särskilda skäl avses situationer där den enskilde får en inkomst inom ramen för någon form av utförd uppgift i verksamheter med socialt stödjande och inkluderande syften.

Dessa ersättningar har lagts till för att de ska stärka människor möjligheter att bli självförsörjande.

Synpunkter och önskan om förtydligande kommer att beaktas i kommande arbete med det handläggarstöd som tas fram.

Bilaga

Bilaga - Riktlinjer för handläggningen av ekonomiskt bistånd i Stockholms stad, dnr KS 2026/264-16.1

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Reservation av borgarråden Christofer Fjellner och Dennis Wedin (båda M) enligt följande.

Vi föreslår att kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

Att i första hand återremittera förslaget med syfte att revidera förslaget enligt nedan.

Att i andra hand avslå förslaget till beslut.

Att därutöver anföra

En grundförutsättning för välfärden är att människor arbetar och betalar skatt. Det bygger på ett samhällskontrakt där omfördelningen är ansvarsfull och upplevs som legitim av dem som finansierar den. Vi välkomnar att riktlinjerna uppdateras för att

anpassas till rådande lagstiftning. Samtidigt ser vi en oro för att riktlinjerna försvagar incitamenten till arbete genom att sudda ut gränsen mellan bidrag och arbete.

Riktlinjerna anger att personer som uppbär ekonomiskt bistånd kan få fyra veckors ledighet under sommaren med bibehållet stöd. Det framgår även att SL-kort ska beviljas generellt, utan individuell behovsprövning eller krav på kvittoredovisning. Moderaternas utgångspunkt är att ekonomiskt bistånd ska vara tillfälligt och behovsprövat. Det ska kombineras med tydliga krav och aktivt stöd för att möjliggöra snabb återgång till egen försörjning. När biståndet utformas för att omfatta en bred anpassning av omkostnader sker en förskjutning från tillfälligt stöd till mer varaktig försörjning.

Det är även problematiskt att riktlinjerna anger att bistånd kan beviljas till personer som saknar rätt att vistas i landet, utöver akuta nödsituationer. Det är inte rimligt att stockholmarna ska finansiera löpande konsumtion och boende för personer utan laglig vistelserätt. Det innebär dessutom att staden aktivt motarbetar den nationella inriktningen mot en mer ansvarsfull och restriktiv migrationspolitik.

Sammantaget riskerar riktlinjerna i sin nuvarande form att försvaga arbetslinjen, minska incitamenten till egen försörjning och urholka förtroendet för omfördelningen. Ett system som saknar tydliga förväntningar på arbete riskerar att permanenta utanförskap i stället för att bryta det.

Reservation av borgarrådet Jan Jönsson (L) enligt följande.

Jag föreslår att kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

1. Att avslå föredragande borgarråds förslag till beslut.
2. Att riktlinjerna kompletteras i enlighet med vad som anförs nedan.
3. Att därutöver anföra följande.

Vi delar i huvudsak ambitionen att uppdatera och renodla riktlinjerna för ekonomiskt bistånd i syfte att stärka rättssäkerhet och likställighet. Tydliga riktlinjer är viktiga både för den enskilde och för handläggningen. Samtidigt vill vi särskilt lyfta en problematik som inte tillräckligt tydligt adresseras i riktlinjerna, nämligen situationen för äldre hemlösa personer som vistas i Stockholm men är folkbokförda i annan kommun.

I praktiken uppstår återkommande situationer där stadens uppsökande verksamheter påträffar äldre personer i mycket utsatta situationer. Handläggningen försvåras när ansvaret formellt ligger hos hemkommunen och ärendet behöver hanteras genom kontakt med en annan kommun eller socialjour. Det riskerar att leda till att insatser fördröjs, att ärenden bollas mellan kommuner och att den enskilde hamnar i ett rättsligt och praktiskt mellanläge.

Det yttersta ansvaret enligt socialtjänstlagen gäller alla som vistas i kommunen. För äldre personer i akut hemlöshet, ofta med bristande hälsa och begränsad förmåga att

själva agera, behöver detta ansvar tolkas med särskild omsorg. Att hänvisa till hemkommunen mitt i natten eller förutsätta att den enskilde själv ska ordna återresa är i många fall varken realistiskt eller värdigt.

Vi menar därför att staden i tillämpningen av riktlinjerna behöver säkerställa större flexibilitet när det gäller omedelbara insatser för äldre hemlösa personer som vistas här. Det kan handla om tillfälligt boende, akut stöd och hjälp att komma i kontakt med rätt kommun eller myndighet. I många fall kommer ansvaret ändå att övergå till vistelsekommunen efter en tid. Då är det rimligt att nödvändiga insatser kan påbörjas utan onödiga administrativa hinder.

En rättssäker och likvärdig handläggning handlar inte enbart om formell ansvarsfördelning mellan kommuner. Den handlar också om att säkerställa att särskilt utsatta personer inte faller mellan stolarna under tiden. För äldre personer i akut hemlöshet är detta en fråga om både värdighet och praktiskt ansvarstagande.

Riktlinjerna bör därför kompletteras eller tillämpas på ett sätt som tydligare säkerställer att äldre personer i akut hemlöshet får det stöd som situationen kräver, även när folkbokföringskommun och vistelsekommun inte är densamma.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt föredragande borgarråds förslag.

Stockholm den 3 juni 2026

Karin Wanngård
Kommunstyrelsens ordförande

Reservation av Christofer Fjellner, Jonas Nilsson och Johan Nilsson (alla M) och Nike Örbrink (KD) enligt följande.

Att avslå förslag till beslut.

En grundförutsättning för välfärden är att människor arbetar och betalar skatt. Det bygger på ett samhällskontrakt där omfördelningen är ansvarsfull och upplevs som legitim av dem som finansierar den. Vi välkomnar att riktlinjerna uppdateras för att anpassas till rådande lagstiftning. Samtidigt ser vi en oro för att riktlinjerna försvagar incitamenten till arbete genom att sudda ut gränsen mellan bidrag och arbete.

Riktlinjerna anger att personer som uppbär ekonomiskt bistånd kan få fyra veckors ledighet under sommaren med bibehållet stöd. Det framgår även att SL-kort ska beviljas generellt, utan individuell behovsprövning eller krav på kvittoredovisning. Moderaternas utgångspunkt är att ekonomiskt bistånd ska vara tillfälligt och behovsprövat. Det ska kombineras med tydliga krav och aktivt stöd för att möjliggöra snabb återgång till egen försörjning. När biståndet utformas för att omfatta en bred

anpassning av omkostnader sker en förskjutning från tillfälligt stöd till mer varaktig försörjning.

Det är även problematiskt att riktlinjerna anger att bistånd kan beviljas till personer som saknar rätt att vistas i landet, utöver akuta nödsituationer. Det är inte rimligt att stockholmarna ska finansiera löpande konsumtion och boende för personer utan laglig vistelserätt. Det innebär dessutom att staden aktivt motarbetar den nationella inriktningen mot en mer ansvarsfull och restriktiv migrationspolitik.

Sammantaget riskerar riktlinjerna i sin nuvarande form att försvaga arbetslinjen, minska incitamenten till egen försörjning och urholka förtroendet för omfördelningen. Ett system som saknar tydliga förväntningar på arbete riskerar att permanenta utanförskap i stället för att bryta det.

Reservation av Isabel Smedberg-Palmqvist (L) och Jonas Naddebo (C) som är likalydande med Liberalernas reservation i borgarrådsberedningen.

Ärendet

Stockholms stads nuvarande riktlinjer för handläggningen av ekonomiskt bistånd beslutades av kommunfullmäktige i 16 oktober 2017. Sedan 2017 har det skett förändringar i lagstiftning, föreskrifter, praxis och nationellt handläggarstöd som har påverkan på nuvarande riktlinjer och som föranlett ett behov av att se över och föreslå nya riktlinjer. Bland annat reviderades Socialstyrelsens allmänna råd om ekonomiskt bistånd (SOSFS 2013:1) under 2021 och ny Socialtjänstlag (2025:400) trädde i kraft i juli 2025.

Riktlinjerna för handläggningen av ekonomiskt bistånd vänder sig till handläggare och chefer inom stadsdelsnämndernas och socialnämndens verksamheter som handlägger ekonomiskt bistånd. Syftet med riktlinjerna är att säkerställa rättssäkerhet och likställighet i staden.

Ny inriktning för riktlinjernas utformning

Inom ramen för stadens arbete med att ställa om till den nya socialtjänstlagen har inventeringar avseende befintliga riktlinjer inom socialtjänstens område genomförts för att kartlägga vilka riktlinjer som behöver revideras. I inventeringen har det konstaterats att riktlinjerna för handläggningen av ekonomiskt bistånd i sin nuvarande form är omfattande och i många delar innehåller information som regleras genom lagstiftning, allmänna råd och andra styrdokument. En ny inriktning har därför tagits fram för hur stadens riktlinjer inom socialtjänstområdet ska utformas. Den nya inriktningen innebär att riktlinjerna huvudsakligen ska omfatta sådana delar som kräver beslut av kommunfullmäktige, exempelvis de delar i handläggningen i vilka Stockholms stad gör avsteg från nationella styr- och vägledningsdokument. Syftet med det är att förenkla och tydliggöra för handläggare och chefer vad som specifikt gäller i Stockholms stad samt för att förenkla vid kommande revideringar av riktlinjer och eventuella tillhörande handläggarstöd.

Skillnader mot nuvarande riktlinjer

Riktlinjerna har reviderats så att de överensstämmer med den nya inriktningen på riktlinjer så som den förklaras i stycket ovan och så att de ska överensstämma med ny lagstiftning, praxis och allmänna råd. I de nya riktlinjerna finns det nytillkomna avsnitt, nedan följer det innehåll som är nytillkommet jämfört med nuvarande riktlinjer:

- I avsnittet *Om uppdraget med handläggningen av ekonomiskt bistånd i Stockholms stad* som beskriver viktiga perspektiv inom arbetet med ekonomiskt bistånd i Stockholms stad, exempelvis barnrätt- och jämställdhetsperspektiv samt uppmärksammande av annan social problematik. Syftet med att upptäcka annan problematik är att handläggaren ska kunna ge stöd och hjälp samt lotsa den enskilde till rätt instans för insatser.

- I avsnittet *Underlag för beslut* har det lagts till att det i vissa fall kan det vara aktuellt att göra en individuell bedömning avseende antalet underlag som begärs in i samband med ansökan.
- I avsnittet *Inkomster som inte reducerar biståndet* har det lagts till två inkomsttyper som inte ska räknas som inkomst vid beräkningen av ekonomiskt bistånd i Stockholms stad, habiliteringsersättning och lärlingsersättning. Det har dessutom tillkommit en skrivning som möjliggör att vissa andra inkomster kan undantas i det enskilda fallet, om det finns särskilda skäl.

Socialnämnden

Socialnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 17 februari 2026 följande.

1. Socialnämnden godkänner förslaget till riktlinjer för handläggningen av ekonomiskt bistånd.
2. Ärendet överlämnas för vidare beslut till kommunfullmäktige.

Reservation av Andrea Hedin m.fl. (M), se Reservationer m.m.

Reservation av Tapani Juntunen (SD), se Reservationer m.m.

Särskilt uttalande av Jan Jönsson (L) och Kristin Jacobsson (C), se Reservationer m.m.

Ersätтарыttrande av Maurice Forslund (KD), se Reservationer m.m.

Socialförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 4 februari 2026 har i huvudsak följande lydelse.

De föreslagna förändringarna i riktlinjernas utformning samt innehåll motiveras dels av behovet att anpassa riktlinjerna till aktuell lagstiftning, nationell vägledning samt praxis och dels av ett behov av att förenkla och tydliggöra vad som specifikt gäller i handläggningen av ekonomiskt bistånd i Stockholms stad. Då de delar som i nuvarande riktlinjer regleras i lagstiftning eller andra nationella styr- och vägledningsdokument har tagits bort, är de föreslagna nya riktlinjerna mycket komprimerade jämfört med nuvarande riktlinjer. Förvaltningen menar att genom att ha renodlat innehållet i riktlinjerna till i huvudsak det specifika som gäller i Stockholms stad förväntas föreslagna riktlinjer utgöra ett tydligare styrdokument för handläggare och chefer.

Förvaltningen ser dock att det finns ett behov av att handläggare och chefer inom stadens verksamheter för ekonomiskt bistånd får tillgång till samlad vägledning i tillämpning avseende olika frågor som rör handläggning av ekonomiskt bistånd. Förvaltningen avser således att utarbeta ett tillhörande handläggarstöd som komplement till dessa riktlinjer som kan uppdateras vid behov. Ett handläggarstöd syftar till att ge praktiskt stöd för handläggare inom ekonomiskt bistånd i de delar där det saknas vägledning i nationella styrdokument samt i de delar som identifierats som

viktiga för att bidra till rättssäkerhet och likställighet i stadens verksamheter för ekonomiskt bistånd.

Den kommande s.k. bidragsreformen bedöms ha en påverkan på arbetet inom ekonomiskt bistånd i staden samt även till viss del på föreslagna riktlinjer. I lagrådsremissen Aktivitetskrav för mottagare av försörjningsstöd lämnas lagförslag om ett aktivitetskrav som villkor för den enskildes rätt till försörjningsstöd samt en skyldighet för socialnämnden att tillhandahålla aktiviteter. Aktiviteterna ska bidra till att öka den enskildes förmåga att ta ett arbete, öka den enskildes språkliga förutsättningar, bestå av jobbsökande aktiviteter eller arbetsplatsförlagda aktiviteter. Deltagandet ska anpassas efter den enskildes förmåga. Staden har påbörjat ett arbete med att förbereda genomförandet av reformen. Förberedelserna handlar bland annat om att ta fram former för insatser och aktiviteter. Det bedöms därutöver finnas ett behov av att komplettera de föreslagna riktlinjerna med rutiner för handläggning avseende aktivitetskravet.

I lagrådsremissen Reformerat försörjningsstöd – bidragstak och ökade möjligheter till arbete lämnas flera lagförslag som sannolikt kommer att föranleda behov av att revidera stadens riktlinjer på nytt. Bland annat föreslås begränsningar i möjligheten att lämna försörjningsstöd utöver riksnormen samt att försörjningsstöd till boendekostnader, i de fall bostaden hyrs i andra hand, endast ska få lämnas om det finns nödvändigt samtycke till andrahandsupplåtelsen. Vidare föreslår regeringen att ekonomiskt bistånd endast ska ges till personer som vistas lagligen i Sverige.

De delar i de föreslagna riktlinjerna som främst bedöms påverkas av kommande bidragsreform är följande:

- ”Stockholmsnormen” och fritidsaktiviteter för barn –det föreslås att socialtjänstlagen ska förtydligas så att försörjningsstöd för kostnader som omfattas av riksnormen inte får beräknas till ett högre belopp än riksnormen.
- Riktlinjernas skrivningar om bistånd till boendekostnad i andrahandsboende – det föreslås att försörjningsstöd för boendekostnader endast ska lämnas om hyresvärden, bostadsrättsföreningen eller hyresnämnden har lämnat nödvändigt samtycke eller tillstånd i de fall då bostaden upplåts till den enskilde i andra hand.
- Riktlinjernas skrivningar om personer som saknar rätt att vistas i Sverige – det föreslås att socialnämnden inte får ge ekonomiskt bistånd till personer som saknar rätt att vistas i Sverige, förutom det bistånd som behövs för att avhjälpa akuta situationer

Förvaltningen föreslår att socialnämnden godkänner förslaget till riktlinjer för handläggningen av ekonomiskt bistånd och överlämnar ärendet för vidare beslut till kommunfullmäktige.

Remissammanställning

Ärendet har initierats av socialnämnden och remitterats till stadsledningskontoret, Arbetsmarknadsnämnden, Bromma stadsdelsnämnd, Enskede-Årsta-Vantörs

stadsdelsnämnd, Farsta stadsdelsnämnd, Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd, Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd, Järva stadsdelsnämnd, Kungsholmens stadsdelsnämnd, Norra innerstadens stadsdelsnämnd, Skarpnäcks stadsdelsnämnd, Skärholmens stadsdelsnämnd och Södermalms stadsdelsnämnd.

Kungsholmens stadsdelsnämnd har inte inkommit med svar.

Innehållsförteckning

Stadsledningskontoret	10
Arbetsmarknadsnämnden	11
Bromma stadsdelsnämnd.....	12
Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd.....	13
Farsta stadsdelsnämnd	16
Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd.....	17
Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd	19
Järva stadsdelsnämnd	Fel! Bokmärket är inte definierat.
Norra innerstadens stadsdelsnämnd	21
Skarpnäcks stadsdelsnämnd	21
Skärholmens stadsdelsnämnd	23
Södermalms stadsdelsnämnd	24
Reservationer m.m.	26

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 7 maj 2026 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsledningskontoret bedömer att de nya riktlinjerna bidrar till en tydligare styrning för berörda medarbetare inom staden genom att de anpassas efter förändringar på nationell nivå samt att de tydliggör vad som specifikt gäller i handläggningen av ekonomiskt bistånd i Stockholms stad. Stadsledningskontoret vill särskilt lyfta de delar av de nya riktlinjerna med ett tydligt barnrättsperspektiv då de bedöms ha positiva konsekvenser för barns rättigheter. Det är av stor vikt att barnets bästa beaktas i varje enskilt ärende inom handläggningen av ekonomiskt bistånd.

Stadsledningskontoret menar vidare att den kommande s.k. *bidragsreformen* bedöms ha påverkan på arbetet inom ekonomiskt bistånd i staden samt även till viss del på föreslagna riktlinjer. I lagrådsremissen *Aktivitetskrav för mottagare av försörjningsstöd* lämnas lagförslag om ett aktivitetskrav som villkor för den enskildes rätt till försörjningsstöd samt en skyldighet för socialnämnden att tillhandahålla

aktiviteter. Aktiviteterna ska bidra till att öka den enskildes förmåga att ta ett arbete, öka den enskildes språkliga förutsättningar, bestå av jobbsökande aktiviteter eller arbetsplatsförlagda aktiviteter. Deltagandet ska anpassas efter den enskildes förmåga. Staden har påbörjat ett arbete med att förbereda genomförandet av reformen. Det bedöms därutöver finnas ett behov av att komplettera de föreslagna riktlinjerna med rutiner för handläggning avseende aktivitetskravet. Stadsledningskontoret bedömer även att flera lagförslag som lämnas i lagrådsremissen *Reformerat försörjningsstöd – bidragstak och ökade möjligheter till arbete* kommer att föranleda behov av att revidera stadens riktlinjer på nytt.

Arbetsmarknadsnämnden

Arbetsmarknadsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 21 april 2026 följande.

Arbetsmarknadsnämnden beslutade att hänvisa till förvaltningens tjänsteutlåtande som sitt yttrande över remissen.

Arbetsmarknadsförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 10 april 2026 har i huvudsak följande lydelse.

Arbetsmarknadsförvaltningen ser positivt på att riktlinjerna nu är förenklade och tydliggör det som är specifikt för Stockholms stad. Det underlättar förståelsen för handläggningsprocessen för de förvaltningar som är indirekt berörda av riktlinjerna.

Förvaltningen konstaterar, i likhet med socialförvaltningen, att uppdateringen av riktlinjerna genomförs under en period då flera nya lagändringar kommer träda i kraft vilket gör att riktlinjerna kommer behöva uppdateras igen inom kort.

Arbetsmarknadsförvaltningen anser att sfi-studier särskilt behöver lyftas in under avsnittet ”4.1 Studerande” och att det behöver tydliggöras att sådana studier är en del av kravet på att stå till arbetsmarknadens förfogande enligt kap. 12 § 4 socialtjänstlagen. Där anges att ”en enskild som kan arbeta, men som inte kan försörja sig, har rätt till försörjningsstöd om han eller hon står till arbetsmarknadens förfogande. I detta ingår att vid behov delta i kommunal vuxenutbildning i svenska för invandrare eller motsvarande utbildning vid folkhögskola.” Förvaltningens erfarenhet är att sfi-studier bedöms olika i stadens stadsdelsförvaltningar i förhållande till rätten till försörjningsstöd. Inte sällan behöver individer avbryta sina sfi-studier om de studerar på dagtid på D-nivå då de inte bedöms stå till arbetsmarknadens förfogande på grund av att de studerar. Förvaltningen vill poängtera vikten av fullföljda studier inom sfi för etablering på arbetsmarknaden och behörighet till fortsatta studier. Det hindrar inte en kompletterande arbetsinriktad planering inom jobbtorg.

Detta behov stärks ytterligare mot bakgrund av ny lagstiftning gällande sfi som innebär att rätten att studera sfi tidsbegränsas till tre år. Det innebär att individens progression är central för att nå målen under den begränsade perioden. Att behöva

avbryta sina sfi studier för att ha rätt till försörjningsstöd motverkar förutsättningar för individer att uppnå målen under den givna tidsramen.

Arbetsmarknadsförvaltningen anser också att det i riktlinjerna behöver framgå att det i Stockholms stad finns ett delat ansvar mellan stadsdelsnämnderna och arbetsmarknadsnämnden när det gäller att ge stöd till självförsörjning till personer som ansöker om ekonomiskt bistånd. Arbetsmarknadsnämndens uppdrag och ansvar att tillhandahålla insatser inom Jobbtorg Stockholm för krav på att delta i praktik och kompetenshögande insatser behöver synliggöras i riktlinjerna.

I kapitel 4.3 framgår det att ungdomar mellan 18 och 21 som saknar föräldrar med försörjningsansvar kan beviljas ekonomiskt bistånd när de studerar på gymnasienivå. Texten skulle kunna ge tydligare information om hur målgruppen bedöms om den inte studerar.

I förslag till nya riktlinjer framgår att stadens initiala bedömningsinstrument ska användas för att tydliggöra stödbehov och insatser för att nå självförsörjning. I stadens bedömningsinstrument är Jobbtorg Stockholm ansvarig för den del som handlar om planering mot arbete eller studier. Förvaltningen vill därför lyfta fram vikten av att bedömning av stödbehov för målgruppen som är arbetssökande görs gemensamt med Jobbtorg Stockholm för ökad samsyn gällande den samlade bedömningen om insatser för att nå självförsörjning.

Jobbtorg Stockholm bistår också enheterna för ekonomiskt bistånd i förändrings- och motivationsarbete för klienter som är arbetssökande genom att använda motiverande samtal som en av sina metoder. Användandet av en gemensam metod i bemötandet av målgruppen bedöms ge ökade förutsättningar för samsyn.

Bromma stadsdelsnämnd

Bromma stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 23 april 2026 följande.

1. Bromma stadsdelsnämnd antar yttrandet i detta tjänsteutlåtande som sitt eget och överlämnar det som svar på remissen.
2. Ärendet justeras omedelbart.

Reservation av Mattias Keresztesi m.fl. (M), se Reservationer m.m.

Bromma stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 16 mars 2026 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsdelsförvaltningen är överlag positiv till uppdateringen av riktlinjen för att den ska hållas aktuell. Förvaltningen vill passa på att framföra två viktiga perspektiv framåt i arbetet med riktlinjerna och stadens styrning inom området.

Stadsövergripande och lokala stöddokument

Förvaltningen är positiv till socialförvaltningens nya inriktning för utformning av riktlinjer men där frågan aktualiseras hur det som benämns som stadsgemensamma rutiner och handläggarstöd ska utformas utifrån ett centralt och lokalt perspektiv.

Det sociala dokumentationssystemet och utredningsinstrumentet IB som förvaltas av socialförvaltningen styr en betydande del av medarbetares dagliga arbete. En god förvaltning av detta handläggarstöd är därav väsentlig för stadsdelsförvaltningarna.

Hur stadsgemensamma processer, rutiner och handläggarstöd i övrigt utformas centralt respektive lokalt bör tydliggöras generellt för att förbättra ansvarsfördelning och minska risk för dubbelarbete.

Vikten av att riktlinjer och handläggarstöd hålls uppdaterade Likt socialförvaltningen lyfter i sitt tjänsteutlåtande så arbetar regeringen med ett flertal lagförslag som exempelvis bidragsreform och bidragstak. Detta kan få betydande påverkan på vissa delar av föreslagen riktlinje. Förvaltningen vill därav poängtera vikten av att riktlinjen och eventuellt handläggarstöd hålls uppdaterat utifrån hur staden planeras agera då eventuellt nya författningskrav börjar gälla.

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 23 april 2026 följande.

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Särskilt uttalande av Emelie Wassermann (SD), se Reservationer m.m.

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 26 februari 2026 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsdelsförvaltningen ställer sig positiv till de föreslagna riktlinjerna för handläggning av ekonomiskt bistånd i Stockholms stad. Det är viktigt att riktlinjerna stämmer överens med den aktuella lagstiftningen och utgör ett tydligt stöd för handläggare och chefer. Stadsdelsförvaltningen anser att de nya riktlinjerna går i linje med den nya socialtjänstlagen och stödjer det omställningsarbete som pågår, både i staden och inom förvaltningen.

Det är positivt att riktlinjerna avgränsats till det som är specifikt för staden. Stadsdelsförvaltningen uppfattar även att riktlinjernas utformning är pedagogisk och enkel att följa utifrån att de hänvisar till kunskapsfördjupning och utbildning inom de olika avsnitten på ett tydligt sätt.

Att barnrättsperspektivet lyfts fram på ett tydligare sätt än i tidigare riktlinjer är bra, liksom att barns rätt till fritid, lek och återhämtning uppmärksammas. Stadsdelsförvaltningen ser det även som positivt att barn i vissa fall kan beviljas bistånd oberoende av vårdnadshavares rätt till bistånd vilket tydliggör barnets ställning.

Stadsdelsförvaltningen ser också med fördel att några avsnitt i riktlinjerna skulle kunna förtydligas ytterligare för att stödja handläggningen av ekonomiskt bistånd i staden. Inom följande avsnitt ser stadsdelsförvaltningen behov av förtydliganden, tillägg eller ändringar:

Avsnitt 2.1 Bemötande

Det framgår under avsnittet att en viktig del i ett gott bemötande inom socialtjänsten är att den enskilde får tydlig, korrekt och begriplig information, vilket stadsdelsförvaltningen håller med om. Därför vill stadsdelsförvaltningen understryka vikten av att det informationsblad som delas ut till brukare inom staden ska vara enkelt att förstå för dem som kommer i kontakt med socialtjänsten och görs lättillgängligt för så många som möjligt. Som informationsbladet ser ut idag upplever flera brukare att det är svårt att förstå.

Avsnitt 2.2 Barnrättsperspektiv

Stadsdelsförvaltningen saknar en tydlig definition av barn som personer mellan 0–18 år. Det skulle här även med fördel kunna förtydligas att barnkonventionen är lag.

Avsnitt 2.3 Jämställdhetsperspektiv

Stadsdelsförvaltningen ser positivt på att riktlinjerna belyser vikten av ett jämställdhetsperspektiv i handläggningen av ekonomiskt bistånd. Stadsdelsförvaltningen ser däremot att innehållet skulle bli tydligare om det sattes in i ett sammanhang som beskriver de jämställdhetsutmaningar som finns inom handläggning av ekonomiskt bistånd.

Avsnitt 3.2 Underlag för beslut

Stadsdelsförvaltningen är positiv till att avsnittet lämnar utrymme för individuella bedömningar och ger möjlighet att anpassa utredningsförfarandet utifrån behov. Samtidigt kan stadsdelsförvaltningen se en viss risk i att stadsdelsförvaltningar, utifrån lokala tolkningar, kan komma att göra bedömningar på gruppnivå istället för individuella bedömningar vilket skulle kunna medföra en försvagad likställighet i staden.

Avsnitt 4.1 Studerande

Under punkten som beskriver handläggningen för Studerande som har familj skulle det vara tydligare att utgå från den sökandes faktiska inkomst än den uträkning som föreslås i riktlinjerna. Det kan annars bli otydligt och svårt för den sökande att förstå vilken inkomst som räknas.

Avsnitt 4.2.2 Övriga personer som saknar tillstånd att vistas i Sverige

Under rubriken Handläggning av barnfamiljer framgår att en barnkonsekvensanalys ska göras. Stadsdelsförvaltningen ser med fördel att riktlinjerna här bör kunna hänvisa till en av staden framtagna barnkonsekvensanalysmall eller liknande, som stöd till handläggare och chefer för en likställig handläggning och uppföljning.

Avsnitt 4.3 Ungdomar som saknar föräldrar med försörjningsansvar

Eftersom man anses vara vuxen från 18 års ålder anser stadsdelsförvaltningen att det är bättre att använda ordet ung vuxen istället för ungdomar när man refererar till personer 18–21 år.

4.5 Personer med långvarigt behov av ekonomiskt bistånd

Avsnittet skulle kunna konkretiseras ytterligare. En tydligare riktning skulle lämna mindre utrymme för tolkning vilket i sin tur skulle kunna stärka likställigheten i staden.

Jämställdhetsanalys

De föreslagna riktlinjerna för handläggning av ekonomiskt bistånd innehåller ett uttalat jämställdhetsperspektiv genom att ange att kvinnor och män ska bemötas och bedömas på lika villkor samt erbjudas stöd och insatser utifrån individuella behov. Riktlinjerna betonar också vikten av att uppmärksamma olika förutsättningar att nå egen försörjning, vilket är centralt i ett jämställdhetsperspektiv. Detta ligger i linje med de nationella jämställdhetspolitiska målen, särskilt målet om ekonomisk jämställdhet, som innebär att kvinnor och män ska ha samma möjligheter till ekonomisk självständighet. Däremot belyser inte riktlinjerna de ojämlikheter som finns mellan könen i handläggningen, utan hänvisar till Socialstyrelsens handläggarstöd Ekonomiskt bistånd - Handbok för socialtjänsten.

Barnrättsperspektiv

Det är av stor vikt att barnets bästa beaktas i varje enskilt ärende inom handläggningen av ekonomiskt bistånd. Avsnitten i de nya riktlinjerna som syftar till att stärka barns rättigheter och på olika sätt mildra den utsatthet som barn i familjer med ekonomiskt bistånd lever i bedöms bidra till det.

Riktlinjerna beskriver däremot inte tydligt hur barnets bästa ska bedömas, dokumenteras och följas upp i handläggningen och saknar en tydlig definition av barn som personer i åldern 0–18 år. Riktlinjerna hänvisar istället till Socialstyrelsens handläggarstöd, Stockholms stads stödmaterial samt kunskapsguiden, där detta tydligt framgår. Det är viktigt att tydliggöra att barn är egna rättighetsbärare samt hur barns rätt att komma till tals säkerställs och beaktas i beslutsfattandet. Barnets situation behöver därför systematiskt uppmärksammas och analyseras i samtliga ärenden där barn berörs.

Sammantaget ligger riktlinjerna i linje med artiklarna 3 och 27 i barnkonventionen, som anger att barnets bästa ska vara en primär utgångspunkt och att barn har rätt till en skälig levnadsstandard. Samtidigt kan det finnas behov av att ytterligare tydliggöra hur barns egna erfarenheter och synpunkter ska beaktas i handläggningen, i enlighet med artikel 12 om barns rätt att komma till tals.

Tillgänglighet

De föreslagna riktlinjerna för handläggning av ekonomiskt bistånd innehåller flera delar som berör tillgänglighet, exempelvis krav på respektfullt bemötande, anpassad kommunikation samt möjlighet att använda tolk eller teckentolk vid behov. Detta ligger i linje med intentionerna i Stockholms stads program för tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning, som betonar att stadens verksamheter ska vara tillgängliga i information, bemötande och beslut.

Samtidigt är tillgänglighetsperspektivet främst beskrivet på en övergripande nivå. Riktlinjerna kan därför utvecklas ytterligare för att tydliggöra hur handläggningen praktiskt ska anpassas till personer med olika funktionsnedsättningar, exempelvis kognitiva eller kommunikativa svårigheter. Det skulle även vara bra om riktlinjerna kunde precisera stadens ambition genom att tydliggöra omfattningen av socialtjänstens ansvar att anpassa sin handläggning och sitt bemötande.

Förvaltningen föreslår att Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Farsta stadsdelsnämnd

Farsta stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 23 april 2026 följande.

Stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remissen av förslag till nya riktlinjer för handläggningen av ekonomiskt bistånd om.

Reservation av Olof Peterson m.fl. (M), Christer Eriksson (C), Camilla Bergman (L) och Leif Söderström (SD), se Reservationer m.m.

Farsta stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 26 mars 2026 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen ställer sig positiv till de föreslagna riktlinjerna. Den nya inriktningen, där riktlinjerna renodlas till att omfatta stadsspecifika ställningstaganden, bedöms bidra till ökad tydlighet och ett mer ändamålsenligt styrdokument för handläggare och chefer.

Det är även positivt att riktlinjerna tydligt lyfter viktiga perspektiv såsom barnets bästa, jämställdhet och vikten av att uppmärksamma annan social problematik i ett tidigt skede.

Förvaltningen ser vissa utvecklingsbehov i riktlinjerna avseende skrivningarna om personer som saknar tillstånd att vistas i Sverige. I avsnitt 4.2 anges att en utredning av den enskildes situation ska vara utgångspunkt och att en individuell bedömning alltid ska göras. Samtidigt framgår det i avsnitt 4.2.2 att samma målgrupp endast har rätt till bistånd för att undvika en akut nödsituation. Dessa formuleringar kan uppfattas som motstridiga och riskerar att skapa otydlighet i tillämpningen.

Det behöver tydliggöras i riktlinjer, kompletterande handläggarstöd eller inom stadens chefsnätverk om hembesök är nödvändiga för att fastställa tillhörighet, samt

vilka alternativa utredningsåtgärder som kan användas. Hembesök är resurskrävande och kan upplevas som integritetsintrång. Ett förtydligat stöd för vilka åtgärder som är tillräckliga skulle bidra till en mer rättssäker och effektiv handläggning samt värna den enskildes integritet.

För att säkerställa ett sammanhållet stöd i staden, i linje med intentionerna i den nya socialtjänstlagen, bör det även framgå hur överföringar mellan stadsdelar ska hanteras. Det behöver tydliggöras att den enskilde kan samtycka till att information och handlingar överförs till mottagande stadsdel vid flytt. Detta skapar förutsättningar för kontinuitet i insatser och minskar behovet av att genomföra en ny grundutredning.

Förvaltningen önskar att staden i högre grad tagit tillvara erfarenheterna från projektet Förenklad handläggning. Det finns behov av att ytterligare tydliggöra vilka handlingar som ska begäras in vid månadsansökningar efter den initiala grundutredningen. En sådan förtydligande vägledning skulle kunna bidra till ökad likställighet inom staden. I nuvarande formulering finns en risk att stadsdelarna gör olika tolkningar, vilket kan leda till skillnader i vilket underlag som ligger till grund för utredningar.

Förvaltningen instämmer i bedömningen att ett kompletterande handläggarstöd är nödvändigt och ser positivt på att detta kan uppdateras löpande utifrån behov.

Samtidigt vill förvaltningen framhålla att kommande lagförslag inom ramen för bidragsreformen kan få betydande konsekvenser för riktlinjerna. Detta gäller särskilt:

- Begränsningar kopplade till riksnormen
- Skärpta krav vid andrahandsboende
- Förändringar i rätten till bistånd för personer utan laglig vistelse

Det är därför sannolikt att riktlinjerna kommer att behöva revideras igen inom en relativt snar framtid.

Mänskliga rättigheter samt klimat- och miljökonsekvenser

Riktlinjerna berör centrala rättigheter såsom rätten till en skälig levnadsstandard och barns rättigheter enligt barnkonventionen. Förvaltningen bedömer att förslaget i huvudsak stärker barnperspektivet, bland annat genom särskilda stöd till barn i ekonomiskt utsatta familjer. Det är viktigt att riktlinjerna tillämpas rättssäkert och likvärdigt i hela staden. Särskild uppmärksamhet bör ges till barn samt andra utsatta grupper för att säkerställa deras rättigheter.

Förvaltningen föreslår att stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd

Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 23 april 2026 följande.

Hägersten-Älvsjös stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Reservation av Johan Nilsson m.fl. (M) och Robin Nilsen (L), se Reservationer m.m.

Reservation av Henrik Åkerlund (SD), se Reservationer m.m.

Hägersten-Älvsjö stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 26 mars 2026 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen är positivt inställd till förslaget om de reviderade riktlinjerna.

Förvaltningen har ett fåtal synpunkter och förslag på ändring i riktlinjerna;

- Under punkt 2 Om uppdraget med handläggningen av ekonomiskt bistånd i Stockholms stad föreslår förvaltningen att ersätta ordet försörjningsproblem till försörjningssvårigheter eller ekonomiska svårigheter. I slutet av punkt 2 anges att verksamhetens främsta uppgift är att genom handläggarens motivations- och förändringsarbete skapa förutsättningar för den enskilde att ta ansvar. Förvaltningen anser att formuleringen bör förtydligas, då verksamhetens huvudsakliga uppdrag är att utreda, handlägga och fatta beslut om rätten till ekonomiskt bistånd. Nuvarande formulering kan ge intryck av att motivations- och förändringsarbete är verksamhetens främsta uppgift samt att ekonomiskt bistånd erbjuder individuellt anpassade insatser.
- Under punkt 2.2 Barnrättsperspektivet önskar förvaltningen att det förtydligas att den nya socialtjänstlagen ställer högre krav på socialtjänsten i arbetet med barn som anhöriga och att barn i större utsträckning än tidigare ska ges möjlighet till delaktighet
- Under punkt 2.3 Jämställdhetsperspektivet föreslår förvaltningen att det förtydligas ytterligare att arbetet ska ta hänsyn både till likvärdiga möjligheter och individuella behov, eftersom kvinnor och män inte alltid har samma förutsättningar på vägen mot egen försörjning.
- Under punkt 4.2.2 Övriga personer som saknar tillstånd att vistas i Sverige vill förvaltningen uppmärksamma att det är oklart om den skäliga boendekostnaden avser hela familjen eller endast barnet, och undrar hur detta tillämpas i praktiken för barnfamiljer där föräldrarna endast beviljas nödbistånd.
- Under punkt 5.6 Hemförsäkring vill förvaltningen uppmärksamma att det saknas information om belopp som beviljas för hushållsel samt hur man förebygger uppkomst av elskulder, något som tydliggörs i nuvarande riktlinjer.
- Under punkt 6.1 Bistånd till levnadskostnader i övrigt vill förvaltningen uppmärksamma att det är oklart om kostnader för hemutrustning (t.ex. vid flytt), tandvård och medicin ingår.

- Förvaltningen vill uppmärksamma att de nya riktlinjerna saknar ett kapitel om hantering av felaktiga utbetalningar (FUT), vilket finns i nuvarande riktlinjer och som är en viktig del i kontroll och uppföljning av utbetalningar.
- Förvaltningen vill uppmärksamma att de nya riktlinjerna saknar information om aktivitetskravet som väntas träda i kraft 1 juli 2026.

Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd

Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 23 april 2026 följande.

1. Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd antar yttrandet som sitt eget och överlämnar det som svar på remissen.
2. Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd beslutar att ärendet justeras omedelbart.

Reservation av Aras Amin m.fl. (alla M), se Reservationer m.m.

Hässelby-Vällingby stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 26 mars 2026 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen ser positivt på att riktlinjerna har anpassats till ny lagstiftning samt renodlats till ett mer övergripande och strategiskt styrdokument för socialsekreterare och chefer. Detta bedöms kunna bidra till ökad tydlighet i vad som är beslutat av kommunfullmäktige och vad som utgör nationell reglering.

Samtidigt kan det konstateras att det i nuläget är svårt att göra en fullständig bedömning av riktlinjernas påverkan på verksamheten, då den praktiska vägledningen avses hanteras i ett separat handläggarstöd som ännu inte är färdigställt. Mot denna bakgrund kan det vidare konstateras att riktlinjerna är i behov av ett kompletterande stödmaterial i form av praktisk vägledning och stadsgemensamma rutiner. Det kommande handläggarstödet blir därmed en central del i att säkerställa en enhetlig och rättssäker tillämpning.

Den kommande så kallade bidragsreformen bedöms få en påverkan på arbetet inom ekonomiskt bistånd och riktlinjerna kommer antagligen därmed att revideras ånyo, exempelvis rörande

- ett aktivitetskrav som villkor för den enskildes rätt till försörjningsstöd samt en skyldighet för socialnämnden att tillhandahålla aktiviteter.
- att kostnader som omfattas av riksnormen inte får beräknas till ett högre belopp än riksnormen.

Förvaltningen vill lyfta framförda synpunkter och beaktanden samt föreslår att Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på Kommunstyrelsens remiss.

Järva stadsdelsnämnd

Järva stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 23 april 2026 följande.
Järva stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Reservation av Ole-Jörgen Persson m.fl. (M), se Reservationer m.m.

Järva stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 4 mars 2026 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen ställer sig positiv till den nya inriktningen för stadens riktlinje om ekonomiskt bistånd, där riktlinjerna avgränsas till de delar som kräver beslut av kommunfullmäktige medan mer verksamhetsnära stöd samlas i handläggarsöd. Inriktningen bedöms bidra till ökad tydlighet avseende stadens särskilda ställningstaganden samt skapa bättre förutsättningar för en effektiv och ändamålsenlig revidering av styrdokument över tid.

Förvaltningen ser fram emot riktlinjen som har omarbetats i syfte att gå i linje med aktuell lagstiftning och rättspraxis. Uppdraget inom ekonomiskt bistånd tydliggörs även genom avsnitt som lyfter centrala perspektiv såsom barnrätt, jämställdhet, bemötande och uppmärksammande av annan social problematik. Detta bedöms stärka förutsättningarna för ett förebyggande och samordnat arbetssätt.

Vidare välkomnar förvaltningen förtydliganden som möjliggör individuella bedömningar av vilka underlag som ska begäras in samt att habiliteringsersättning och lärlingsersättning inte ska reducera biståndet. Förändringarna bedöms bidra till ökad kvalitet och en mer flexibel handläggning.

Förvaltningen ser särskilt positivt på de förbättringar som görs utifrån ett barnrättsperspektiv. De åtgärder som föreslås bedöms sammantaget bidra till att mildra konsekvenser av ekonomisk utsatthet för barn och stärka barns levnadsvillkor. Förvaltningen delar bedömningen att riktlinjerna bör kompletteras med ett stadsgemensamt handläggarsöd för att säkerställa en enhetlig tillämpning.

Förvaltningen vill särskilt framhålla behovet av att samverkan tydligare bör lyftas fram i den nya riktlinjen. Samverkan är en central förutsättning för att kunna erbjuda ett samordnat och ändamålsenligt stöd till personer med komplexa livssituationer, där insatser behöver utformas och genomföras utifrån ett helhetsperspektiv. När flera verksamheter är involverade är det av vikt att ansvarsfördelningen är tydlig och att samordningen av insatser fungerar väl. Gemensam planering och samplanering tillsammans med den enskilde bör eftersträvas för att stärka delaktigheten samt säkerställa struktur och en sammanhållen stödprocess.

Förvaltningen bedömer att kommande statliga reformer inom försörjningsstödsområdet kan komma att påverka tillämpningen av riktlinjerna. Förslaget om aktivitetskrav för mottagare av försörjningsstöd innebär ett utökat ansvar för staden att tillhandahålla aktiviteter anpassade efter den enskildes förmåga, vilket kan medföra behov av nya arbetssätt, resursanpassningar samt kompletterande rutiner för handläggning och uppföljning.

Vidare kan föreslagna förändringar avseende bidragstak, begränsningar av bistånd utöver riksnormen, krav på samtycke vid andrahandsboende samt begränsningar i rätten till bistånd för personer utan laglig vistelse i Sverige innebära att delar av riktlinjerna behöver revideras inom kort. Förvaltningen instämmer därför att fortsatt förberedelse för justeringar är nödvändigt för att säkerställa rättssäkerhet och en likvärdig tillämpning.

Förvaltningen föreslår att Järva stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Norra innerstadens stadsdelsnämnd

Norra innerstadens stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 23 april 2026 följande.

1. Norra innerstadens stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.
2. Paragrafen justeras omedelbart.

Reservation av Petra Gardos Ek m.fl. (M) och Alexander Zejlön (L), se Reservationer m.m.

Norra innerstadens stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 19 mars 2026 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen har endast en synpunkt avseende de föreslagna riktlinjerna.

I riktlinjerna beskrivs i rubrik Bedömning av skälig hyra att Försäkringskassans norm för genomsnittlig boendekostnad inte ska ses som ett tak, utan att en individuell bedömning alltid ska göras om hyran är skälig eller inte. Det beskrivs vidare att högsta godtagbara boendekostnad enligt Försäkringskassans norm dock inte får överskridas annat än om synnerliga skäl bedöms föreligga.

Förvaltningen vill här poängtera att detta inte går i linje med rättspraxis, som innebär att förvaltningen bör gå in med faktisk hyra under rådrumstid.

Förvaltningen föreslår att stadsdelsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Skarpnäcks stadsdelsnämnd

Skarpnäcks stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 23 april 2026 följande.

Stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Reservation av Johan Brege m.fl. (M), se Reservationer m.m.

Skarpnäcks stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 20 mars 2026 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen ställer sig positiv till förslaget till reviderade riktlinjer för handläggning av ekonomiskt bistånd och delar uppfattningen att renodlingen av innehållet till i huvudsak det specifika som gäller i Stockholms stad gör det till ett tydligare styrdokument för handläggare och chefer.

Även om en uppdatering är angelägen ser förvaltningen också att tidpunkten för revideringen i viss mån är olycklig mot bakgrund av de nationella förändringar som väntas inom området ekonomiskt bistånd. Regeringen har helt nyligen överlämnat propositionen om ett reformerat försörjningsstöd med bidragstak till riksdagen med förslag om bland annat införande av aktivitetskrav för mottagare av försörjningsstöd. Dessa sannolika och nära anstående lagförändringar kan medföra kompletteringsbehov till de föreslagna riktlinjerna. Framför allt kan förslagen om ett reformerat försörjningsstöd komma att påverka vissa delar av riktlinjerna framöver då det omfattar begränsningar i möjligheten att lämna försörjningsstöd utöver riksnormen. Det bedöms bland annat påverka de nu föreslagna riktlinjerna för staden gällande Stockholmsnormen med höjda poster för livsmedel, lek och fritid för barn och ungdomar samt möjligheten vid särskilda skäl till en högre nivå för bistånd till barns fritidsaktiviteter.

Förvaltningen ser positivt på att riktlinjerna har förkortats och att de i större utsträckning hänvisar till bland annat Socialstyrelsens handbok. Detta underlättar för handläggare att hitta relevant vägledning och bidrar till att stadens tillämpning i arbetssätt inom ekonomiskt bistånd är i linje med övriga kommuner. Förvaltningen ser även positivt på förslaget om ett separat handläggarstöd med stadsgemensamma rutiner och vägledning i mer praktiskt förfarande som inte kräver beslut av kommunfullmäktige. Att socialnämnden tar fram och förvaltar ett sådant handläggarstöd kommer enligt förvaltningens bedömning behöva vara prioriterat. Detta dels då ett sådant saknas idag men framför allt då redan nämnda reformer initialt, tillsammans med pågående lågkonjunktur, kan antas öka belastningen på verksamhetsområdets medarbetare. Rutiner för exempelvis hantering av nödbistånd och hyresskulder, effektivare processer för samtidiga insatser i samverkan med arbetsmarknadsförvaltningen blir angeläget liksom vägledning för synnerliga skäl i individuella bedömningar.

I avsnittet om bemötande framkommer att vid behov ska bemötande anpassas med hänsyn till den enskildes förutsättningar exempelvis utifrån olika funktionsnedsättningar eller behov av språktolk eller teckentolk. Formuleringen är för ospecifik och ligger under den nivå som stadens verksamheter redan uppnått avseende kommunikationsanpassningar för målgrupper inom ekonomiskt bistånd. Förvaltningen ser därför behov av en tydligare formulering som mer harmonierar med stadens program, som exempelvis kommunikationsprogrammet eller program för tillgänglighet och delaktighet och föreslår att meningen ersätts med följande text: Information och kommunikation ska vara tillgänglig för alla och anpassas för den enskilde exempelvis vid olika funktionsnedsättningar eller kommunikationssvårigheter. I arbetet med tillgänglig information och

kommunikation ingår att anpassa och utforma den individuellt, exempelvis genom lättläst eller visuell information och tillgång till språk- eller teckentolk vid behov.

Sammantaget ställer sig förvaltningen positiv till de föreslagna riktlinjerna, som bedöms bidra till arbetet med ökad rättssäkerhet och likställighet över staden.

Skärholmens stadsdelsnämnd

Skärholmens stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 23 april 2026 följande.

1. Stadsdelsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.
2. Paragrafen justeras omedelbart

Reservation av Sophia Granswed Baat m.fl. (alla M), se Reservationer m.m.

Särskilt uttalande av Tapani Juntunen m.fl. (SD), se Reservationer m.m.

Skärholmens stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 25 mars 2026 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen ställer sig i huvudsak positiv till de föreslagna riktlinjerna.

Förvaltningen ställer sig positiv till att de föreslagna riktlinjerna tydligt utgår från ett barnrättsperspektiv i enlighet med barnkonventionen. Det är särskilt angeläget att barns rätt till social trygghet och en skälig levnadsstandard beaktas inom handläggningen av ekonomiskt bistånd, samt att barnets bästa ges en central roll i bedömningar som rör familjer.

Förvaltningen ser positivt på att de nya riktlinjerna blir ett mer avskalat stöd för vad som är specifikt för Stockholm stad och att det som är lagstyrt hänvisas till att det tillgodoses i stödet från Socialstyrelsens handbok Ekonomiskt bistånd – Handbok för socialtjänsten. Det är också positivt att det tas fram stadsgemensamma rutiner och ett handläggarstöd för staden då det i sin helhet bedöms kunna bli ett tydligt stöd i arbetsuppdraget med ekonomiskt bistånd.

Förvaltningen ser positivt på att uppdraget i de nya riktlinjerna beskrivs med olika perspektiv i syfte att förstärka och öka möjligheten att arbeta förebyggande inom ekonomiskt bistånd.

Förvaltningen anser att det vore bra om vikten av samarbete syns mer i den nya riktlinjen. Samarbete är en central förutsättning för att kunna erbjuda ett förebyggande, samordnat och långsiktigt hållbart stöd till personer med komplexa livssituationer.

Förvaltningen efterfrågar ett förtydligande kring hur sommarlovspeng för barn med växelvis boende ska tillämpas i praktiken, särskilt hur bedömning ska göras när den andra vårdnadshavaren inte är aktuell för ekonomiskt bistånd samt vilket ansvar den sökande har att lämna uppgifter om det andra hushållet. Förvaltningen vill framhålla

att den kommande s.k. bidragsreformen bedöms ha en påverkan på arbetet inom ekonomiskt bistånd i staden och sannolikt till viss del på föreslagna riktlinjer som därför behöver vara flexibla och kunna uppdateras. Reformen bedöms få en direkt påverkan på handläggningen inom ekonomiskt bistånd, vilket ställer krav på anpassade rutiner, rättssäkra bedömningar samt tillgång till ändamålsenliga insatser och aktiviteter.

Förvaltningen vill slutligen uppmärksamma att de nya riktlinjerna kan komma att medföra ökade kostnader för ekonomiskt bistånd, bland annat till följd av det förstärkta barnrättsperspektivet samt att arbetssätten generellt kan bli mer resurskrävande. Det är därför angeläget att de ekonomiska konsekvenserna följs upp och beaktas i den fortsatta implementeringen.

Södermalms stadsdelsnämnd

Södermalms stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 23 april 2026 följande.

Stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Reservation av Jonas Nilsson m.fl. (M), se Reservationer m.m.

Södermalms stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 30 mars 2026 har i huvudsak följande lydelse.

Det är positivt att riktlinjerna har reviderats så att innehållet stämmer överens med ny lagstiftning, ny praxis och nya allmänna råd. De delar som i nuvarande riktlinjer regleras i lagstiftning eller andra nationella styr- och vägledningsdokument har tagits bort vilket medför att föreslagna riktlinjer är mindre omfattande. Detta medför, enligt förvaltnings bedömning, ökat behov av kompletterande handläggarstöd för att säkerställa en rättssäker och enhetlig tillämpning.

I övrigt har förvaltningen följande synpunkter på de föreslagna riktlinjerna:

- Avsnitt 2.2 Barnrättsperspektiv

Det nämns inte något om barnkonsekvensanalyser i detta avsnitt.

Barnkonsekvensanalys är en central del när barn berörs i handläggningen och bör lyftas tydligare för att understryka barnets bästa. Här kan även betydelsen av att handläggare inom ekonomiskt bistånd uppmärksammar barns skolgång ur ett barnrättsperspektiv lyftas fram.

- Avsnitt 2.4 Att uppmärksamma annan social problematik

I detta sammanhang bör vikten av att initiera samverkan mellan andra verksamhetsområden lyftas när annan social problematik har uppmärksamrats.

- Avsnitt 5.4 Bistånd för boendekostnad vid andrahandskontrakt

I detta avsnitt finns behov av förtydligande/vägledning kring hur handläggningen vid oklar eller felaktig folkbokföring ska gå till.

- Avsnitt 6.3 Sommarlovspeng

I detta avsnitt bör det förtydligas att klienterna måste aktivt och faktiskt ansöka om sommarlovspeng i sin ansökan.

Barnrättsanalys

Barn som växer upp i ekonomisk utsatthet får inte bara erfara materiella konsekvenser, även deras möjligheter inom andra områden kan påverkas negativt. Det kan exempelvis leda till utanförskap, svagare skolprestationer, psykisk ohälsa samt risk för missbruk och kriminalitet. Livsvillkoren för barn som växt upp i familjer med långvarigt ekonomiskt bistånd har i högre grad påverkats negativt, inte bara i jämförelse med befolkningen, utan även i jämförelse med barn som växt upp i familjer med låga inkomster. Det är av stor vikt att barnets bästa beaktas i varje enskilt ärende inom handläggningen av ekonomiskt bistånd. Förvaltningens uppfattning är att föreslagna riktlinjer kan ha positiva konsekvenser för barns rättigheter.

Jämställdhetsanalys

Riktlinjerna ska ge stöd och vägledning i det praktiska arbetet i olika situationer utifrån individuella bedömningar. Det stöd och de insatser som socialtjänsten erbjuder ska vara utformade utifrån individens behov, oavsett om de är kvinnor eller män. Förvaltningens uppfattning är föreslagna riktlinjer inte får någon avsevärd påverkan på förhållandet mellan kön eller jämställdhet och att de kan medföra positiva effekter för den aktuella målgruppen, oavsett om de är kvinnor eller män.

Reservationer m.m.

Socialnämnden

Reservation av Andrea Hedin m.fl. (M)

1. att i första hand återremittera förslaget med syfte att revidera förslaget enligt nedan,
2. att i andra hand avslå förslaget till beslut, samt
3. att därutöver anföra.

En grundförutsättning för välfärden är att människor arbetar och betalar skatt. Det bygger på ett samhällskontrakt där omfördelningen är ansvarsfull och upplevs som legitim av dem som finansierar den. Vi välkomnar att riktlinjerna uppdateras för att anpassas till rådande lagstiftning. Samtidigt ser vi en oro för att riktlinjerna försvagar incitamenten till arbete genom att sudda ut gränsen mellan bidrag och arbete.

Riktlinjerna anger att personer som uppbär ekonomiskt bistånd kan få fyra veckors ledighet under sommaren med bibehållet stöd. Det framgår även att SL-kort ska beviljas generellt, utan individuell behovsprövning eller krav på kvittoredovisning. Moderaternas utgångspunkt är att ekonomiskt bistånd ska vara tillfälligt och behovsprövat. Det ska kombineras med tydliga krav och aktivt stöd för att möjliggöra snabb återgång till egen försörjning. När biståndet utformas för att omfatta en bred anpassning av omkostnader sker en förskjutning från tillfälligt stöd till mer varaktig försörjning.

Det är även problematiskt att riktlinjerna anger att bistånd kan beviljas till personer som saknar rätt att vistas i landet, utöver akuta nödsituationer. Det är inte rimligt att stockholmarna ska finansiera löpande konsumtion och boende för personer utan laglig vistelserätt. Det innebär dessutom att staden aktivt motarbetar den nationella inriktningen mot en mer ansvarsfull och restriktiv migrationspolitik.

Sammantaget riskerar riktlinjerna i sin nuvarande form att försvaga arbetslinjen, minska incitamenten till egen försörjning och urholka förtroendet för omfördelningen. Ett system som saknar tydliga förväntningar på arbete riskerar att permanenta utanförskap i stället för att bryta det.

Reservation av Tapani Juntunen (SD)

1. att socialnämnden avslår riktlinjer för handläggning av ekonomiskt bistånd, samt,
2. att därutöver anföra.

Vi vill tacka förvaltningen för det nya sättet att ta fram riktlinjer för handläggningen av ekonomiskt bistånd, enligt ny praxis så tar nu socialförvaltningen fram riktlinjer enbart gällande de delar som kräver beslut i kommunfullmäktige. Detta gör riktlinjerna mer åskådliga.

Detta åskådliggör att staden kringgår till stora delar det som kallas riksnormen. Och det är när staden tillämpar mer generösa regler än vad riksnorm och andra nationella riktlinjer medger som kommunfullmäktige måste ta beslutet. Vi vill avstyrka dessa nya riktlinjer.

Det framgår också av ärendet att socialförvaltningen i sitt tjänsteutlåtande har noterat att det finns kommande lagändringar som kommer pressa staden att införa mer restriktiva riktlinjer, vilket betyder att inom kort kommer ytterligare ett ärende i samma sakfråga. Det är också ett starkt skäl till varför vi avslår dessa nya riktlinjer, och istället vill vi se en reviderad version som redan nu tar hänsyn till de kommande lagändringarna.

Vi vill utöver detta att staden tillämpar riksnormen samt andra nationella riktlinjer genomgående, i sin handläggning av ekonomiskt bistånd, det betyder i praktiken att socialförvaltningen behöver ta fram helt nya riktlinjer. Riksnormen ska vara standard i Stockholm. Riksnormen är redan en norm som tillämpas på ett sätt att den tar hänsyn till faktiska kostnader för boende oberoende av geografiskt område i Sverige.

Redan idag kämpar stadens lokala socialtjänster ute i stadsdelarna med personer som fastnar i långvarigt bidragsberoende, vilket är ett starkt skäl till att vara ytterst återhållsam gällande riktlinjer som ligger överlagrad över gällande riksnorm. Vi har genomgående i vår budget för staden pekat ut nödvändigheten av att ha en återhållsam linje vad gäller ekonomiskt bistånd, vi noterar dock att den rödgröna majoriteten istället i sin budget fortsätter att underminera socialtjänstens arbete med ännu mer generösa regler utöver de regler som återfinns i detta sakärende om riktlinjer.

Särskilt uttalande av Jan Jönsson (L) och Kristin Jacobsson (C)

Vi delar i huvudsak ambitionen att uppdatera och renodla riktlinjerna för ekonomiskt bistånd i syfte att stärka rättssäkerhet och likställighet. Samtidigt vill vi särskilt lyfta en problematik som inte tydligt adresseras i riktlinjerna, nämligen situationen för äldre hemlösa personer som vistas i Stockholm men är folkbokförda i annan kommun.

I praktiken uppstår återkommande situationer där stadens uppsökarteam påträffar äldre personer i mycket utsatta situationer. Handläggningen försvåras när ansvaret formellt ligger hos hemkommunen och ärendet behöver hanteras via telefonkontakt med annan socialjour. Det riskerar att leda till att insatser fördröjs, att ärenden bollas mellan kommuner och att den enskilde hamnar i ett rättsligt och praktiskt mellanläge.

Det yttersta ansvaret enligt socialtjänstlagen gäller alla som vistas i kommunen. För äldre personer i akut hemlöshet, ofta med bristande hälsa och begränsad förmåga att själva agera, behöver detta ansvar tolkas med särskild omsorg. Att hänvisa till hemkommunen mitt i natten eller förutsätta att den enskilde själv ska ordna återresa är i många fall varken realistiskt eller värdigt.

Vi menar därför att staden i tillämpningen av riktlinjerna behöver säkerställa större flexibilitet när det gäller omedelbara insatser för äldre hemlösa som vistas här. I många fall kommer ansvaret ändå att övergå till vistelsekommunen efter en tid. Då är det rimligt att insatser kan påbörjas utan onödiga administrativa hinder.

En rättssäker och likvärdig handläggning handlar inte enbart om formell ansvarsfördelning mellan kommuner, utan också om att säkerställa att särskilt utsatta personer inte faller mellan stolarna under tiden. Det är en fråga om både värdighet och praktiskt ansvarstagande.

Ersättaryttrande av Maurice Forslund (KD)

Ställde sig bakom Moderaternas, Liberalernas och Centerpartiets gemensamma yrkande.

Bromma stadsdelsnämnd

Reservation av Mattias Keresztesi m.fl. (M)

Att i första hand återremittera förslaget med syfte att revidera förslaget enligt nedan
Att i andra hand avslå förslaget till beslut Att därutöver anföra:

En grundförutsättning för välfärden är att människor arbetar och betalar skatt. Det bygger på ett samhällskontrakt där omfördelningen är ansvarsfull och upplevs som legitim av dem som finansierar den. Vi välkomnar att riktlinjerna uppdateras för att anpassas till rådande lagstiftning. Samtidigt ser vi en oro för att riktlinjerna försvagar incitamenten till arbete genom att sudda ut gränsen mellan bidrag och arbete.

Riktlinjerna anger att personer som uppbär ekonomiskt bistånd kan få fyra veckors ledighet under sommaren med bibehållet stöd. Det framgår även att SL-kort ska beviljas generellt, utan individuell behovsprövning eller krav på kvittoredovisning. Vår utgångspunkt är att ekonomiskt bistånd ska vara tillfälligt och behovsprövat. Det ska kombineras med tydliga krav och aktivt stöd för att möjliggöra snabb återgång till egen försörjning. När biståndet utformas för att omfatta en bred anpassning av omkostnader sker en förskjutning från tillfälligt stöd till mer varaktig försörjning.

Det är även problematiskt att riktlinjerna anger att bistånd kan beviljas till personer som saknar rätt att vistas i landet, utöver akuta nödsituationer. Det är inte rimligt att stockholmarna ska finansiera löpande konsumtion och boende för personer utan laglig vistelserätt. Det innebär dessutom att staden aktivt motarbetar den nationella inriktningen mot en mer ansvarsfull och restriktiv migrationspolitik.

Sammantaget riskerar riktlinjerna i sin nuvarande form att försvaga arbetslinjen, minska incitamenten till egen försörjning och urholka förtroendet för omfördelningen. Ett system som saknar tydliga förväntningar på arbete riskerar att permanenta utanförskap i stället för att bryta det.

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd

Särskilt uttalande av Emelie Wassermann (SD)

Sverigedemokraterna konstaterar att riktlinjer för handläggningen av ekonomiskt bistånd är nödvändiga för att säkerställa rättssäkerhet och likställighet i staden. Samtidigt finns det delar i förslaget som väcker frågor kring både ansvar, tydlighet och långsiktig inriktning.

Vi ser en risk i att riktlinjerna, genom att renodlas till att enbart omfatta sådant som kräver beslut av kommunfullmäktige, blir alltför övergripande. När viktiga delar i stället flyttas till handläggarstöd finns en risk att styrningen blir otydligare och att likställigheten mellan stadsdelar försvagas över tid.

Sverigedemokraterna anser även att arbetet med ekonomiskt bistånd i större utsträckning bör präglas av tydliga krav på egen försörjning och en konsekvent linje där biståndet utgör ett tillfälligt stöd – inte en långsiktig lösning. Även om riktlinjerna lyfter vikten av att stärka den enskildes möjligheter till självförsörjning, saknas en tillräcklig betoning på ansvar och motprestation.

Vidare ser vi att riktlinjerna i flera delar öppnar för undantag och individuella bedömningar, exempelvis kring inkomster som inte ska påverka biståndet. Även om flexibilitet i vissa fall är nödvändig finns en risk att detta leder till ökad godtycklighet och minskad rättssäkerhet om det inte kombineras med tydliga ramar.

Sverigedemokraterna anser att ekonomiskt bistånd ska utformas med tydligt fokus på vägen till egen försörjning, likvärdig handläggning och ansvarsfull användning av skattemedel. Mot denna bakgrund är vi kritiska till att riktlinjerna inte i tillräcklig utsträckning säkerställer en sådan inriktning.

Farsta stadsdelsnämnd

Reservation av Olof Peterson m.fl. (M), Christer Eriksson (C) och Camilla Bergman (L) och Leif Söderström (SD)

Att i första hand återremittera förslaget med syfte att revidera förslaget enligt nedan

Att i andra hand avslå förslaget till beslut

Att därutöver anföra

En grundförutsättning för välfärden är att människor arbetar och betalar skatt. Det bygger på ett samhällskontrakt där omfördelningen är ansvarsfull och upplevs som legitim av dem som finansierar den. Vi välkomnar att riktlinjerna uppdateras för att anpassas till rådande lagstiftning. Samtidigt ser vi en oro för att riktlinjerna försvagar incitamenten till arbete genom att sudda ut gränsen mellan bidrag och arbete.

Riktlinjerna anger att personer som uppbär ekonomiskt bistånd kan få fyra veckors ledighet under sommaren med bibehållet stöd. Det framgår även att SL-kort ska beviljas generellt, utan individuell behovsprövning eller krav på kvittoredovisning. Vår utgångspunkt är att ekonomiskt bistånd ska vara tillfälligt och behovsprövat. Det ska kombineras med tydliga krav och aktivt stöd för att möjliggöra snabb återgång till egen försörjning. När biståndet utformas för att omfatta en bred anpassning av omkostnader sker en förskjutning från tillfälligt stöd till mer varaktig försörjning.

Det är även problematiskt att riktlinjerna anger att bistånd kan beviljas till personer som saknar rätt att vistas i landet, utöver akuta nödsituationer. Det är inte rimligt att stockholmarna ska finansiera löpande konsumtion och boende för personer utan laglig vistelserätt. Det innebär dessutom att staden aktivt motarbetar den nationella inriktningen mot en mer ansvarsfull och restriktiv migrationspolitik.

Sammantaget riskerar riktlinjerna i sin nuvarande form att försvaga arbetslinjen, minska incitamenten till egen försörjning och urholka förtroendet för omfördelningen. Ett system som saknar tydliga förväntningar på arbete riskerar att permanenta utanförskap i stället för att bryta det.

Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd

Reservation av Johan Nilsson m.fl. (M) och Robin Nilsen (L)

Att avslå förvaltningens förslag.

Att därutöver anföra.

En grundförutsättning för välfärden är att människor arbetar och betalar skatt. Det bygger på ett samhällskontrakt där omfördelningen är ansvarsfull och upplevs som legitim av dem som finansierar den. Vi välkomnar att riktlinjerna uppdateras för att anpassas till rådande lagstiftning. Samtidigt ser vi en oro för att riktlinjerna försvagar incitamenten till arbete genom att sudda ut gränsen mellan bidrag och arbete.

Riktlinjerna anger att personer som uppbär ekonomiskt bistånd kan få fyra veckors ledighet under sommaren med bibehållet stöd. Det framgår även att SL-kort ska beviljas generellt, utan individuell behovsprövning eller krav på kvittoredovisning. Moderaternas utgångspunkt är att ekonomiskt bistånd ska vara tillfälligt och behovsprövat. Det ska kombineras med tydliga krav och aktivt stöd för att möjliggöra snabb återgång till egen försörjning. När biståndet utformas för att omfatta en bred anpassning av omkostnader sker en förskjutning från tillfälligt stöd till mer varaktig försörjning.

Det är även problematiskt att riktlinjerna anger att bistånd kan beviljas till personer som saknar rätt att vistas i landet, utöver akuta nödsituationer. Det är inte rimligt att stockholmarna ska finansiera löpande konsumtion och boende för personer utan laglig vistelserätt. Det innebär dessutom att staden aktivt motarbetar den nationella inriktningen mot en mer ansvarsfull och restriktiv migrationspolitik.

Sammantaget riskerar riktlinjerna i sin nuvarande form att försvaga arbetslinjen, minska incitamenten till egen försörjning och urholka förtroendet för omfördelningen. Ett system som saknar tydliga förväntningar på arbete riskerar att permanenta utanförskap i stället för att bryta det.

Reservation av Henrik Åkerlund (SD)

1. Sverigedemokraterna avslår förvaltningens förslag.

2. Därutöver vill vi anföra följande:

Sverigedemokraterna anser att riktlinjerna för handläggning av ekonomiskt bistånd är viktiga. Vi delar förvaltningens uppfattning om att eventuella ändringar av riktlinjerna ska säkerställa rättssäkerhet och likabehandling för att bistånd ska utbetalas på goda grunder.

Utbetalning av ekonomiskt bistånd utgör en ständig och omfattande kostnad inom hela staden och vi anser att eventuella åtstramningar bör göras för att inte orsaka ytterligare ekonomiska ansträngningar. Vi är kritiska till att staden betalar ut bistånd till papperslösa som inte har laglig rätt att vistas i landet eftersom det skapar incitament för dessa individer att fortsatt uppehålla sig illegalt i landet.

Vi menar att det inte är stadens ansvar att verka för utbetalning av bistånd till denna målgrupp och vi anser att upphörande av utbetalningar till dessa kan minska de ekonomiska kostnaderna avsevärt.

Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd

Reservation av Aras Amin m.fl. (alla M)

Att i första hand återremittera förslaget med syfte att revidera förslaget enligt nedan

Att i andra hand avslå förslaget till beslut

Att därutöver anföra

En grundförutsättning för välfärden är att människor arbetar och betalar skatt. Det bygger på ett samhällskontrakt där omfördelningen är ansvarsfull och upplevs som legitim av dem som finansierar den. Vi välkomnar att riktlinjerna uppdateras för att anpassas till rådande lagstiftning. Samtidigt ser vi en oro för att riktlinjerna försvagar incitamenten till arbete genom att sudda ut gränsen mellan bidrag och arbete.

Riktlinjerna anger att personer som uppbär ekonomiskt bistånd kan få fyra veckors ledighet under sommaren med bibehållet stöd. Det framgår även att SL-kort ska beviljas generellt, utan individuell behovsprövning eller krav på kvittoredovisning. Moderaternas utgångspunkt är att ekonomiskt bistånd ska vara tillfälligt och behovsprövat. Det ska kombineras med tydliga krav och aktivt stöd för att möjliggöra

snabb återgång till egen försörjning. När biståndet utformas för att omfatta en bred anpassning av omkostnader sker en förskjutning från tillfälligt stöd till mer varaktig försörjning.

Det är även problematiskt att riktlinjerna anger att bistånd kan beviljas till personer som saknar rätt att vistas i landet, utöver akuta nödsituationer. Det är inte rimligt att stockholmarna ska finansiera löpande konsumtion och boende för personer utan laglig vistelserätt. Det innebär dessutom att staden aktivt motarbetar den nationella inriktningen mot en mer ansvarsfull och restriktiv migrationspolitik.

Sammantaget riskerar riktlinjerna i sin nuvarande form att försvaga arbetslinjen, minska incitamenten till egen försörjning och urholka förtroendet för omfördelningen. Ett system som saknar tydliga förväntningar på arbete riskerar att permanenta utanförskap i stället för att bryta det.

Järva stadsdelsnämnd

Reservation av Ole-Jörgen Persson m.fl. (M)

Att i första hand återremittera förslaget med syfte att revidera förslaget enligt nedan
Att i andra hand avslå förslaget till beslut

Att därutöver anföra

En grundförutsättning för välfärden är att människor arbetar och betalar skatt. Det bygger på ett samhällskontrakt där omfördelningen är ansvarsfull och upplevs som legitim av dem som finansierar den. Vi välkomnar att riktlinjerna uppdateras för att anpassas till rådande lagstiftning. Samtidigt ser vi en oro för att riktlinjerna försvagar incitamenten till arbete genom att sudda ut gränsen mellan bidrag och arbete.

Riktlinjerna anger att personer som uppbär ekonomiskt bistånd kan få fyra veckors ledighet under sommaren med bibehållet stöd. Det framgår även att SL-kort ska beviljas generellt, utan individuell behovsprövning eller krav på kvitteredovisning. Moderaternas utgångspunkt är att ekonomiskt bistånd ska vara tillfälligt och behovsprövat. Det ska kombineras med tydliga krav och aktivt stöd för att möjliggöra snabb återgång till egen försörjning. När biståndet utformas för att omfatta en bred anpassning av omkostnader sker en förskjutning från tillfälligt stöd till mer varaktig försörjning.

Det är även problematiskt att riktlinjerna anger att bistånd kan beviljas till personer som saknar rätt att vistas i landet, utöver akuta nödsituationer. Det är inte rimligt att stockholmarna ska finansiera löpande konsumtion och boende för personer utan laglig vistelserätt. Det innebär dessutom att staden aktivt motarbetar den nationella inriktningen mot en mer ansvarsfull och restriktiv migrationspolitik.

Sammantaget riskerar riktlinjerna i sin nuvarande form att försvaga arbetslinjen, minska incitamenten till egen försörjning och urholka förtroendet för

omfördelningen. Ett system som saknar tydliga förväntningar på arbete riskerar att permanenta utanförskap i stället för att bryta det.

Norra innerstadens stadsdelsnämnd

Reservation av Petra Gardos Ek m.fl. (M) och Alexander Zejlön (L)

1. Att i första hand återremittera förslaget med syfte att revidera förslaget enligt nedan.
2. Att i andra hand avslå förslaget till beslut.
3. Att därutöver anföra:

En grundförutsättning för välfärden är att människor arbetar och betalar skatt. Det bygger på ett samhällskontrakt där omfördelningen är ansvarsfull och upplevs som legitim av dem som finansierar den. Vi välkomnar att riktlinjerna uppdateras för att anpassas till rådande lagstiftning. Samtidigt ser vi en oro för att riktlinjerna försvagar incitamenten till arbete genom att sudda ut gränsen mellan bidrag och arbete.

Riktlinjerna anger att personer som uppbär ekonomiskt bistånd kan få fyra veckors ledighet under sommaren med bibehållet stöd. Det framgår även att SL-kort ska beviljas generellt, utan individuell behovsprövning eller krav på kvittoredovisning. Moderaternas utgångspunkt är att ekonomiskt bistånd ska vara tillfälligt och behovsprövat. Det ska kombineras med tydliga krav och aktivt stöd för att möjliggöra snabb återgång till egen försörjning. När biståndet utformas för att omfatta en bred anpassning av omkostnader sker en förskjutning från tillfälligt stöd till mer varaktig försörjning.

Det är även problematiskt att riktlinjerna anger att bistånd kan beviljas till personer som saknar rätt att vistas i landet, utöver akuta nödsituationer. Det är inte rimligt att stockholmarna ska finansiera löpande konsumtion och boende för personer utan laglig vistelserätt. Det innebär dessutom att staden aktivt motarbetar den nationella inriktningen mot en mer ansvarsfull och restriktiv migrationspolitisk.

Sammantaget riskerar riktlinjerna i sin nuvarande form att försvaga arbetslinjen, minska incitamenten till egen försörjning och urholka förtroendet för omfördelningen. Ett system som saknar tydliga förväntningar på arbete riskerar att permanenta utanförskap i stället för att bryta det.

Skarpnäcks stadsdelsnämnd

Reservation av Johan Brege m.fl. (M)

- Att i första hand återremittera förslaget med syfte att revidera förslaget enligt nedan.
- Att i andra hand avslå förslaget till beslut.

Att därutöver anföra:

En grundförutsättning för välfärden är att människor arbetar och betalar skatt. Det bygger på ett samhällskontrakt där omfördelningen är ansvarsfull och upplevs som legitim av dem som finansierar den. Vi välkomnar att riktlinjerna uppdateras för att anpassas till rådande lagstiftning. Samtidigt ser vi en oro för att riktlinjerna försvagar incitamenten till arbete genom att sudda ut gränsen mellan bidrag och arbete.

Riktlinjerna anger att personer som uppbär ekonomiskt bistånd kan få fyra veckors ledighet under sommaren med bibehållet stöd. Det framgår även att SL-kort ska beviljas generellt, utan individuell behovsprövning eller krav på kvittoredovisning. Moderaternas utgångspunkt är att ekonomiskt bistånd ska vara tillfälligt och behovsprövat. Det ska kombineras med tydliga krav och aktivt stöd för att möjliggöra snabb återgång till egen försörjning. När biståndet utformas för att omfatta en bred anpassning av omkostnader sker en förskjutning från tillfälligt stöd till mer varaktig försörjning.

Sammantaget riskerar riktlinjerna i sin nuvarande form att försvaga arbetslinjen, minska incitamenten till egen försörjning och urholka förtroendet för omfördelningen. Ett system som saknar tydliga förväntningar på arbete riskerar att permanenta utanförskap i stället för att bryta det.

Skärholmens stadsdelsnämnd

Reservation av Sophia Granswed Baat m.fl. (alla M)

Att i första hand återremittera förslaget med syfte att revidera förslaget enligt nedan

Att i andra hand avslå förslaget till beslut

Att därutöver anföra

En grundförutsättning för välfärden är att människor arbetar och betalar skatt. Det bygger på ett samhällskontrakt där omfördelningen är ansvarsfull och upplevs som legitim av dem som finansierar den. Vi välkomnar att riktlinjerna uppdateras för att anpassas till rådande lagstiftning. Samtidigt ser vi en oro för att riktlinjerna försvagar incitamenten till arbete genom att sudda ut gränsen mellan bidrag och arbete.

Riktlinjerna anger att personer som uppbär ekonomiskt bistånd kan få fyra veckors ledighet under sommaren med bibehållet stöd. Det framgår även att SL-kort ska beviljas generellt, utan individuell behovsprövning eller krav på kvittoredovisning. Moderaternas utgångspunkt är att ekonomiskt bistånd ska vara tillfälligt och behovsprövat. Det ska kombineras med tydliga krav och aktivt stöd för att möjliggöra snabb återgång till egen försörjning. När biståndet utformas för att omfatta en bred anpassning av omkostnader sker en förskjutning från tillfälligt stöd till mer varaktig försörjning. Det är även problematiskt att riktlinjerna anger att bistånd kan beviljas till

personer som saknar rätt att vistas i landet, utöver akuta nödsituationer. Det är inte rimligt att stockholmarna ska finansiera löpande konsumtion och boende för personer utan laglig vistelserätt. Det innebär dessutom att staden aktivt motarbetar den nationella inriktningen mot en mer ansvarsfull och restriktiv migrationspolitik.

Sammantaget riskerar riktlinjerna i sin nuvarande form att försvaga arbetslinjen, minska incitamenten till egen försörjning och urholka förtroendet för omfördelningen. Ett system som saknar tydliga förväntningar på arbete riskerar att permanenta utanförskap i stället för att bryta det.

Särskilt uttalande av Tapani Juntunen (SD)

Riktlinjer för handläggningen av ekonomiskt bistånd, KS 2026/321 Stockholm har omfattande problem med långvarigt beroende av ekonomiskt bistånd. I de nya reglerna beaktas inte detta i tillräckligt hög grad. Det är också besvärande att staden inte fullt ut tillämpar riksnormen. Utan istället talar i termer om ”Stockholmsnormen” som är ett mer generöst tolkat regelverk. Det tycker vi ska helt utgå, och staden ska ha riksnormen som grundläggande norm och riktlinje.

Reglerna behöver stramas upp och alla generella extra tillägg utöver riksnorm behöver plockas bort. Till exempel riktlinjen om ett gratis SL-kort till alla vuxna som beviljats ekonomiskt bistånd, det bör helt utgå. Istället vill vi se mer av individualiserade riktlinjer. Skulle till exempel någon som beviljats ekonomiskt bistånd upprepade gånger lämna in kvitton på resor man gjort för att söka jobb, åka på en anställningsintervju, då kan vi se ett individuellt behov och ett utrymme för att bevilja ett SL-kort.

Södermalms stadsdelsnämnd

Reservation av Jonas Nilsson m.fl. (M)

Att i första hand återremittera förslaget med syfte att revidera förslaget enligt nedan

Att i andra hand avslå förslaget till beslut

Att därutöver anföra

En grundförutsättning för välfärden är att människor arbetar och betalar skatt. Det bygger på ett samhällskontrakt där omfördelningen är ansvarsfull och upplevs som legitim av dem som finansierar den. Vi välkomnar att riktlinjerna uppdateras för att anpassas till rådande lagstiftning. Samtidigt ser vi en oro för att riktlinjerna försvagar incitamenten till arbete genom att sudda ut gränsen mellan bidrag och arbete.

Riktlinjerna anger att personer som uppbär ekonomiskt bistånd kan få fyra veckors ledighet under sommaren med bibehållet stöd. Det framgår även att SL-kort ska beviljas generellt, utan individuell behovsprövning eller krav på kvittoredovisning.

Moderaternas utgångspunkt är att ekonomiskt bistånd ska vara tillfälligt och behovsprövat. Det ska kombineras med tydliga krav och aktivt stöd för att möjliggöra snabb återgång till egen försörjning. När biståndet utformas för att omfatta en bred anpassning av omkostnader sker en förskjutning från tillfälligt stöd till mer varaktig försörjning.

Det är även problematiskt att riktlinjerna anger att bistånd kan beviljas till personer som saknar rätt att vistas i landet, utöver akuta nödsituationer. Det är inte rimligt att stockholmarna ska finansiera löpande konsumtion och boende för personer utan laglig vistelserätt. Det innebär dessutom att staden aktivt motarbetar den nationella inriktningen mot en mer ansvarsfull och restriktiv migrationspolitik.

Sammantaget riskerar riktlinjerna i sin nuvarande form att försvaga arbetslinjen, minska incitamenten till egen försörjning och urholka förtroendet för omfördelningen. Ett system som saknar tydliga förväntningar på arbete riskerar att permanenta utanförskap i stället för att bryta det.